

NAMESTO ČRTICE

Škratlatni čopiči sekretark na kitajskem dvoru

Da so Kitajci na marsikaterem področju daleč prehiteli zahodno narodo, je splošno znano. Sedaj so trije znanstveniki, dva Angleži: J. Needham in Derek J. de Sola Price, in en Kitajec, Wang Ling v zelo zajetni in bogato dokumentirani knjigi pokazali, da so Kitajci tudi glede mehanikih ur regulatorji prehiteli Zahod za najmanj šest stoletij. Avtorji pa ne zadovoljujejo samo s tem dokazom, temveč skušajo tudi pojasniti, zakaj je prav pri njih postala živa potreba po takih urah. Po njihovem mnenju ni šlo samo za namerno določevanje dnevnega časa, temveč tudi za astronomsko-kolegarske podatke. Ure so oznanjali zvončki in spone, dneve pa počasi se vrčale nebesna obla s karto neba.

Med zvezdami na nebu in kitajskim cesarjem na Zemlji pa je bila popolna analogija. Cesar je bil nebesna figura, ki je ustrezala kitajski zvezdi na nebu. Vsa hierarhija, vse služabništvo in uradno ter vse dnevno delo na dvoru se je vrtilo okoli njega. Zaradi tega je bilo posamezno naravno, da se je od zdavnaj tudi veliko število žensk, ki so mu stregle, trgovalo po predpisih kraljevskega čestitja, kakršno je veljalo za življenje na dvoru. Se zati spisi govorijo o rangov cesarjevih žena in priročnik. Čeprav so se njihovi naslovi in imena spreminjala v prvih dveh tisočletjih, po združitvi cesarstva, je bil vendar red v glavnem enak: ena cesarica (kitajsko: Hou), tri soproge (Fei), sedem nevest (Pin), sedemdeset priročnik (Mei Yen) in enosamest petdeset priročnik (Ni Yu). Celotno je bilo torej 121 žena, kar kaže, da sicer ne slučajno, tretjini leta. Iz nekakega pomena v knjigi Chou Lin, ki opisuje obrede za časa dinastije Chou iz drugega stoletja pred našim štetjem, izvirajo, kako so se ustale: Tiste na najvišji stopnji so imle prejšnje uravnotežene, tiste na najnižji stopnji pa ne. Po njihovi priročnici (81 po številu) so v skupinah po deset ležale devet dni v cesarjevi postelji. Priročnice (10 po številu) so bile priročnice tri noči v skupinah po devet. Devet nevest in tri soproge so bile pripuščene dve noči, vsaka skupina po eno noč, cesarica prav tako eno samo noč. V petih dneh je bila tako vrsta zaključena, tedaj se je začelo znova, toda v obratnem redu.

Naravno je bilo, da se je vna najvišje stopnje približala cesarju na dan, ki je bil najvišji ščip, kar je tedaj vsililo meseca (boga Yina) in najmočnejši in je enak vinski sili Yanga, sina nebes. Zato bi otroci spočeti ta dan, imeli najboljše lastnosti. Zato je nižje vrste so po načrtu svoje ženske sile (s svojimi Yinom) samo očale cesarjevo močnatost (njegovoga Yanga).

Radio in televizija

četrtek, 2. junija 1960

- Radio Trst A**
13.00 Glasbena matineja; 9.30 slovenske pesmarice; 11.00 Zbave uverture; 12.10 Za vsako uro; 12.45 Karakteristični ansambli; 13.30 Parada orkestra; 15.00 Bachi: partita št. 2 v d-molu za violino solo; 16.30 Z glasbenih festivalov; 17.00 Plesite z nami; 17.30 Čnoč do naslednjega dne; radijska drama, ki jo je napisal: Alfio Venturi; 18.00 Radijski koncert; 19.00 Radijski koncert; 20.00 Radijski koncert; 21.00 Radijski koncert; 22.00 Radijski koncert; 23.00 Radijski koncert; 24.00 Radijski koncert.
- Trst**
12.40 Po krajevni vestih; 13.00 Glasbena matineja; 13.30 Glasbena matineja; 14.00 Glasbena matineja; 14.30 Glasbena matineja; 15.00 Glasbena matineja; 15.30 Glasbena matineja; 16.00 Glasbena matineja; 16.30 Glasbena matineja; 17.00 Glasbena matineja; 17.30 Glasbena matineja; 18.00 Glasbena matineja; 18.30 Glasbena matineja; 19.00 Glasbena matineja; 19.30 Glasbena matineja; 20.00 Glasbena matineja; 20.30 Glasbena matineja; 21.00 Glasbena matineja; 21.30 Glasbena matineja; 22.00 Glasbena matineja; 22.30 Glasbena matineja; 23.00 Glasbena matineja; 23.30 Glasbena matineja; 24.00 Glasbena matineja.
- Koper**
12.40 Po krajevni vestih; 13.00 Glasbena matineja; 13.30 Glasbena matineja; 14.00 Glasbena matineja; 14.30 Glasbena matineja; 15.00 Glasbena matineja; 15.30 Glasbena matineja; 16.00 Glasbena matineja; 16.30 Glasbena matineja; 17.00 Glasbena matineja; 17.30 Glasbena matineja; 18.00 Glasbena matineja; 18.30 Glasbena matineja; 19.00 Glasbena matineja; 19.30 Glasbena matineja; 20.00 Glasbena matineja; 20.30 Glasbena matineja; 21.00 Glasbena matineja; 21.30 Glasbena matineja; 22.00 Glasbena matineja; 22.30 Glasbena matineja; 23.00 Glasbena matineja; 23.30 Glasbena matineja; 24.00 Glasbena matineja.

— Si vidu, a, Turke? so namalo demonstrirali, nomalo strelali jen pole so se njih generali, komandante, sodejate neko primli jen so zaprli ceu governo. Niso spustili ven nanka anga. Za ne fajt so zaprli se predsednika od republike. Vides, kako je, kadar je aden na vrhi! Od tam je strašno kratka pot u przon. Se me prou dopadejo, ti Turki.

Prouzaprui ta ideja za dent governo u przon ni nanka taka zla. Če be vsako toliko zaprli kašnega ministra be blo morbet buše. Taku ne be delali glih kar čej, be dobili nomalo straha jen be zatu nardili kej dobrega tudi za druge ledi.

— Ma znaš, de so denili u przon tudi policijo jen ta glavne komandante? — Tudi tu je forde lepu. Nej videjo tudi policijo, kako je, kadar je aden zaprt. Uani, ke zmiri zapirajo samo druge.

— Ja, je prou res, de ti Turki niso taku zabiti, ku be človek mislu. Bomo vidli zdej, kako se bo kej skazala angleška policija.

— Zakej, Kej se je zgodilo? — Ma kej neč ne znaš? Tisti Sofiji, tisti, ke dela filme jen razkazava svojo ta zadno jen druge reči, tisti je aden ukrou vso zlatanjen jen brilante jen vse tiste reči, u se jih tašne babe obešajo ukuli vrata, u ha, po rokah jen tako. De je vse vsek vredno anga strahnega dnarja u anek trisupet najet meljono. Uana je zdej strašno jezna jen žalostna jen je nardila prfina ano kom-farencio štampa jen je rekla, de kako se upajo glih njo okrast jen se je forte jokala.

— Prava reči Kej je prou, de je uana za tiste njene filme taku pouhna soudou? Kolko je lepeh bud jen bol pametnih jen ke nardijo dosti več dobrega jen pametnega ku uana jen ke se morejo forte maritat

Ali bomo kmalu dobili zdravilo proti pijanosti?

Borba znanstvenikov proti nevarni «žeji za alkoholom»

«Žeja za alkoholom» je v direktni zvezi z delovanjem zaščitne žleze - Ne-nevaren preparat, ki bo pri kroničnih pijancih zadostil potrebi po pitju

Spel 2. in 6. uro popoldne, med 18. korezave in se zgrudil na tla. Ni se sicer prvikrat zgodilo, da se je v baru luksuznega newyorškega kluba nekdo od pijanih gostov zrušil s stola. Toda tokrat je bilo drugače kot običajno: ljudje, ki so se zgrnili okrog pijače, ga nikakor niso mogli spraviti k zavesti. Bil je kot mrtev.

Dr. Henry Koch, znanstvenik, ki je stopil v bar na korezave po svojem delu v laboratoriju, je na naglico pregledal človeka, ki je ležal brez zavesti. Puls mu je bil nepravilen in slab in skoraj ni dihal. Učenjak je tedaj potegnil iz žepa neke tablete in mu vtaknil eno v usta. Pacientov puls se je hitro pojčal. Pet minut kasneje je odprl oči, zmajal z glavo in prispil, naj ga odpeljejo v njegovo sobo. Potem ko je pogoltnil še eno tableto, se je počel pol ure dvigniti iz postelje in v zaprosil čašo piva. Bil je trezen - posledice alkohola so minile. Po osmih urah se je prebudit brez omane.

Tableta, ki jo je zaužil se imenuje «Trita», kar je okrajševanica za Trijodotironin, zelo aktiven in močan tiroidni hormon. Dr. Koch se je v poskusih na živalih prepričal, da tableta izredno hitro metabolizira alkohol. Nepredvideni eksperiment na pijancu leta

1956 je samo eden izmed mnogih, ki so bili napravljeni v zadnjih letih in ki so odprli popolnoma nove poglede na problem alkoholizma.

Pijane miši
Leta 1956 je dr. Kurt Richter objavil rezultate svojih poskusov na miših. Z nekaterimi drugimi snovmi in končano z jodom. Če ena od teh snovi zmanjka, proizvodnja hormonov v zaščitni žlezi ne bo normalna. Nekateri učenjaki so zaradi tega delali poskuse z vitamini B kompleksa itd. Medtem ko dajanje hormonov nekaterim alkoholikom pomaga, da se opomorejo od raznih posledic težkega pijančevanja, so rezultati na kroničnih primerih nezanesljivi.

Kresnice in alkoholiki
Raziskovanja v poslednjem času so osvetlila še eno fazo alkoholizma. Poskusi na kresnicah so dali nekaj odgovorov na vprašanja: zakaj nekateri ljudje pijejo? Na univerzi v Princetonu so nekateri znanstveniki pred časom raziskovali mehanizem s pomočjo katerega kresnice prizigajo in ugašajo svojo svetlobo. Odkrili so, da kresnice uporabljajo alkohol kot prekinjevalce s katerimi se prekinja stik v kemijski esklopki. Ko pride v «esklopko» alkohol, se prekine reakcija encimov in svetloba ugasne. Ko kresnica stisne mišico in vrže alkohol iz esklopke se reakcija nadaljuje in snov imenovana luciferin, sveti s hladno svetlobo.

Ta enostavni sistem prekinjanja je univerzalen in v drugi obliki obstaja tudi pri človeku. Ko se vrnemo domov z dela smo še vedno pod vplivom dnevnega dela. Vse «esklopke» v organizmu so še spjone, tako rekoč smo še polni energije. Človek popije čašo alkoholne pijače, bo alkohol že čez nekaj minut začel krožiti skozi naš sistem prekinjav. Če alkohol ne ustavi delo milijonov drobnih «epogonskih central» v celicah mozga in v telesu. Toda še v teku večera ali noči alkohol izgori v ogljikov dioksid in vodo, tako da se filtrira skozi pljuča in obisti. Naslednje jutro so esklopke čiste, «epogonske centrale» v celicah pa pripravljeni za delo. Če smo po

Da bi zaščitna žleza normalno proizvajala zadostno količino hormonov je potrebno, da so izpolnjeni tudi določeni prehranski dejavniki. Organizem

Slovenija
8.05 Iz filmov in glasbenih revij; 8.35 Majhen koncert; 8.55 Radijska šola; 9.25 Glasbene silnice; 10.10 Kari Stamenč; Koncertna simfonija; 10.40 Pet minut za novo pesmico; 11.00 Zvonki za zabavo; 11.35 Samospevi; 12.00 Pihalni orkester LM; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.35 Iz popularnih oper; 13.00 Narodne in ponarodele; 13.30 Pet pevcev - pet popevk; 14.05 I. Zajc: Romantična uvertura; 14.20 Sport in športniki; 15.40 S knjižnice trga; 16.00 Pol ure s skladateljem Faurem; 16.30 Plesni zvoki; 17.00 Usmernjanje v visokoskolske poklice; 17.15 Plesni Radovana Gobca in Matije Tomca; 17.30 Zbavni orkestri; 18.00 Turistični oddaja; 18.15 Tenorist Rudolf Franz; 18.45 I. Pendar: Kako naredimo umetno dež; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi; 20.45 Zbavni orkester RTV; 21.00 Enajsto leto službe Janca Trdine; 21.40 Komorni intermezzo; 22.10 Po svetu jaz; 23.10 Orkester Slovenske filharmonije.

Ital. televizija
9.30 Vojaška parada v Rimu ob proslavi republike; 15.45 V evroviziji XLIII. kol. dirka po Italiji; 17.00 TV za mladino; 18.30 TV dnevnik; 18.45 P. Piampin; ki ne ugasne; 20.30 TV dnevnik; 21.00 Posledna obdobja XLIII. kol. dirki po Italiji; 22.30 Obnova Holandske; 23.00 Rimska olimpijska igranja; 23.30 TV dnevnik.

Jug. televizija
Ob 20.00 prenos najrajnega dela z dramskega festivala na Sterijinem pozorju v Novem Sadu.

Kemija odkriva zlorabe živil....

O potvarjanju mleka in zakonske uredbe

Potvarjanje mleka je lahko, toda na Trzaskem k sreči le zelo redek pojav

Mleko je temeljna sestavina naše prehrane, obenem pa je tudi živilo, ki ga nepošteno ljudje najpogostejše potvarjajo. Medtem ko zloraba osnovnih živil in raznih proizvodov prehranjevalne industrije temelji na znanstvenih posebjih, predvsem na sodelovanju neodgovornih kemikov, pa so potvorbe mleka zelo navadne. Najpogostejše namreč opažamo, da skušajo mlekarice (toda za naše poštene slovenske mlečarice to ne velja), na lahek in obenem nepošten način zaslužiti tako, da količino mleka povečajo; pristnemu mleku doličijo vode ali pa ga zmešajo s posnetim. Drugi nedovoljeni način spreminjanja naravnih sestavin mleka je, da mleku odvzamemo maščobe. Mlekarice predela maščobe v maslo in ga prodaja za lepe denarce, gospodinjam pa nudi posneto, maščob revno

mleko za pristno kravje mleko. Toda to niso edini nedovoljeni posejki, na katere morajo kemiki v uradnih laboratorijih budno paziti. Mleko namreč marsikdaj vsebuje ne le dolito vodo, temveč tudi razne druge primese. To so snovi, s katerimi nepošteno mlekarji prikrivajo vodo, ki so jo mleku doličili, ali pa skušajo z njo preprečiti, da se mleko ne bi skvarilo.

V temeljnem zakonu o preprečevanju zlorab z živil, iz leta 1925 ne govori niti en člen o mleku. Pač pa je mleku, določenemu za neposredno uporabo, namenjena posebna uredba iz leta 1929. V nji so pravila o higienskem nadzoru nad tistim širokim sektorjem, ki se bavi s proizvodnjo, prevažanjem in prodajo mleka.

Naziv «mleko za prehrano» pomeni navedenemu zakonu tisti proizvod, ki ga dobimo s pravilno, neprekinjeno in popolno molžo zdravih in dobro hranjenih krav. Če mleko ni kravje, ga moramo označiti z imenom živali, ki nam ga je dala. Tako na primer mleko, ki nam ga dajejo koze ne smemo nazivati «mleko», temveč le «kože mleko». Zakon določuje specifično težo mleka pri 15 stopinjah Celzija; potem pravi, da ne sme imeti manj kot 3 odstotke maščob, razmaščena suhega ostanka pa ne sme biti manj kot 9 odstotkov.

To je fizikalno-kemična oznaka mleka; nji mora odgovarjati vzorec, ki ga uradni organ vzame v mlekarnah ali pa pri živinorejcih. Če z laboratorijsko analizo ugotovimo, da se številne vrednosti preiskane mleka ne skladajo s konstantami, ki jih določa zakon, se ne moremo zadržati govoriti o zlorabi. Dasi analiza v večini primerov dokaže namerno razredčenje z vodo oziroma posnetje maščob, se je že mnogokrat pripetilo, da tudi pristno mleko nima tistih fizično-kemičnih značilnosti, ki jih predpisuje zakon. Na naravno razmerje mlečnih sestavin precej vplivajo starost živali, vrsta krme, kakor tudi ura molže. Kravni, ki ga trikat «na dan» molzemo, ima na pr. večer bolj mastno mleko kakor pa zjutraj.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Rossana Podestà v Jugoslaviji

V Zagreb je dopotovala znana italijanska filmska igralka Rossana Podestà. Na letališču v Veliki Gorici pri Zagrebu so umetnico pričakali predstavniki «Dubravna-filma» in člani italijanske filmske ekipe «Ariion-filma» iz Rima, ki v sodelovanju z «Dubravna-filmom» snemajo v Zagrebu in v njegovi okolici film «Torijok, bes barbarov» (Torijok, furia dei barbari). Na sliki scenarist filma Gino Mangini, igralec Livio Lorenzon, mož Rossane Podestà producent Marco Vicario, Rossana Podestà in producent Giuliano Simonetti. Rossana Podestà bo ostala v Jugoslaviji okrog 20 dni

Garderoba za naše počitnice na morju, v hribih ali na deželi

So le konec in počitnice so pred nami. Je torej kaj čudnega, če smo se namenile posvetiti današnji modni koticke tistemu delu garderobe, ki nam bo služil za naše počitnice na morju, v hribih, ali na deželi? Upamo, da bodo naši nasveti dobrodošli predvsem vsem tistim, ki odhajajo vsako leto na počitnice z bogato obloženimi kovčki, ki jim delajo dostikrat velike preglavice in vendar prike večkrat v položaj, da ne vedo kaj bi si oblekle, ker jim še to ali ono manjka.

Občudovale smo zadnjič neko gospo, ki je odhajala na počitnice v hribe - in v zelo znan in eleganten toviški kraj. S seboj je imela le primerno velik kovček in v njem je imela vseh dve stvari: eno za morje, eno za hribe.

Kaj pa nameravate vzeti s seboj na počitnice? Boste posnemale to praktično in vendar elegantno gospo, ali pa boste raje obložile s kovčki in boste šle na počitnice z oblačilom, ki ga boste oblekle v hribih ali na deželi? Upamo, da bodo naši nasveti dobrodošli predvsem vsem tistim, ki odhajajo vsako leto na počitnice z bogato obloženimi kovčki, ki jim delajo dostikrat velike preglavice in vendar prike večkrat v položaj, da ne vedo kaj bi si oblekle, ker jim še to ali ono manjka.

Občudovale smo zadnjič neko gospo, ki je odhajala na počitnice v hribe - in v zelo znan in eleganten toviški kraj. S seboj je imela le primerno velik kovček in v njem je imela vseh dve stvari: eno za morje, eno za hribe.

Kaj pa nameravate vzeti s seboj na počitnice? Boste posnemale to praktično in vendar elegantno gospo, ali pa boste raje obložile s kovčki in boste šle na počitnice z oblačilom, ki ga boste oblekle v hribih ali na deželi? Upamo, da bodo naši nasveti dobrodošli predvsem vsem tistim, ki odhajajo vsako leto na počitnice z bogato obloženimi kovčki, ki jim delajo dostikrat velike preglavice in vendar prike večkrat v položaj, da ne vedo kaj bi si oblekle, ker jim še to ali ono manjka.

HOROSKOP

ZA DANES.

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.): Nasveti vašega družabnika ali prijatelja bodo za vas zelo koristni. Verjeten zasluslek.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.): Zaradi dobre intuicije vam bo uspelo pravočasno umakniti se iz neke poslovne zaveze.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.): Če ste umetnik ali naravnost boste verjetno imeli koristen navdih. Ne igrate se s čustvi drugih, lahko bi se za vas slabo končalo.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.): Svestost misli in dober nosta potrebna za posel, ki vam je pri sru. Ne povzročajte ljubosumnosti osebe, ki vas ljubi. Zdravje - zadovoljivo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.): Verjetno diskusije zaradi nekega načrta, ki zahteva sodelovanje številnih oseb.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.): Lojalna razložitve nekaterih dvomov z nadrejenimi bo odstranila vse nesporazume. Ne obnavljajte z lastno sentimentalnih problemov vaših najboljših prijateljev.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.): Potovanje, od katerega se obeta mnogo, utegne biti izhod iz vaše težave, ker vam bo koristilo. V družini boste lahko imeli manjšo vzgojne probleme.

KOZOROČ (od 21. 12. do 20. 1.): Načrti vaših kolegov se popolnoma skladajo z vašimi načrti. Slučajno utegnemo spoznati osebo, ki bo utegnili imeti na vas precejšen vpliv. Ujavajte se njezve.

VOĐNAR (od 21. 1. do 19. 2.): Bodite vztrajni in diplomatski pri reševanju nekega problema. Ne upoštevajte kritik vam nenaklonjenih oseb.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.): Imeli boste zanimivo finančno obdobje. Vrnjen vam bo denar, na katerega niste več računali.

Goriško-beneški dnevnik

Seja pokrajinskega odbora

Nova šolska poslopja v Beneški Sloveniji

Najbolji pridnim zatiralcem mrčesa bodo izplačali nagrade za 4 milijone lir

V pošte pridejo lastniki javnih lokalov, ki so izboljšali sanitarije

Na zadnji seji pokrajinskega odbora, ki je bila v torek zvečer pod predsedstvom dr. Polesija, so večji del časa posvetili točkam dnevnega reda pokrajinske seje, ki bo v polovici tega meseca.

Na njej bodo med drugim odobrili poročila izvedencev pokrajinskega tehničnega urada o opremitvi šolskega poslopja na Senenem trgu za 13 milijonov, šolsko poslopje, ki ga sedaj nadzidujejo, širijo in urejajo.

Razpravljali bodo dalje o zahtevi družbe Autovite Venete, naj se ji izda jamstvo za najem posojila, ki ga potrebuje za gradnjo avtomobilske ceste Trst-Benetke z odcepom Palmanova. Videm, kakor tudi o izplačilu pet milijonov lir za zatiranje muh. S tem denarjem bodo namreč kupili razkuževalna sredstva, ki jih bo priporočil pokrajinski zdravnik in jih porazdelil tistim občinam, ki so se pri zatiranju mrčesa pokazale posebno aktivne.

Odobrili so tudi poročila povikse nekaterim pokrajinskim uslužbencom, izplačilo stroška 360.000 lir za plesarska dela v orožniški vojašnici v Trzinu in razpisnatečaj za ureditev vrsta lincev v Trzinu za 480.000 lir, kar bodo v ta zavezo prenesti fotografsko razstavo o dogodkih iz prve svetovne vojne, katere je od leta 1956 dalje v palači Attems v Gorici.

Odborniki so poleg tega odobrili prednostno listino, ki jo je sestavila posebna komisija, tistih lastnikov javnih lokalov, ki so sodelovali pri natečaju za izboljšanje higienskih naprav in sanitarij v svojih lokalih. Spomladan leta 1959 je namreč pokrajinska uprava skupno s pokrajinsko ustanovo za turizem razpisala natečaj za nagrajane za 4 milijone; da bi se lastniki javnih lokalov oklenili te pobude, Akcija so organizirali zaradi tega, kaj se je izkazalo, da so sanitarije v naših krajih precej slabe. Saj je to

po eni strani slabo vplivalo na turizem, po drugi strani pa je omogočalo naglo širjenje muh in drugih škodljivcev. Pobuda se je z uspehom zaključila, v kratkem pa bodo po časopisu uradno sporočili seznam oseb, ki bodo dobile 12 nagrad po 150.000 lir, 10 nagrad po 100.000 lir in 24 nagrad po 50.000 lir.

Odbornik dr. Polesi je poročal, da so 31. maja oddali v zakup razna cestna dela za 26 milijonov. Popravili bodo samo prometne ceste v furlanskih predelih; dela pa so zaupali podjetjem Mattioli in S.A.C.A.

Na koncu so razpravljali o novi trasi ceste Pieris - San Canciano - Staranec ter sprejeli zahtevo občine Staranec, naj država anticipira za to delo nadaljnjih 35 milijonov.

Padec vespista iz Gabrij
Včeraj dopoldne je nekdo zerkala pot 20letnemu vespistu Oskariju Jurnu iz Gabrij. Milagreni je zaradi tega padel in se potkolkel po levi nogi. V bolnišnici, kamor so ga prepeljali z rešilnim avtomobilom so mu čezvali rane. Ozdravel bo v petih dneh.

Obisk pri najstarejšem Števerjancu

Z razgrajaji, ki jih je zaprl je Trpin popravil porušen most

Pepč, kakor mu pravijo po domače, je bil odločen in vesten mož postave, ki je vseskozi spoštoval prisego cesarju

Pepč Trpinov iz Števerjanca je najstarejši vaščan, saj mu manjkajo še štiri leta, da bo imel na hrbtu devet križev. Prileten je, tega se tudi sam zaveda, toda starost nikakor ni; še vedno je čil in zdrav, obdeluje svojo zemljo, od časa do časa pa mu mahne tudi v gostilno, kot se spodobi za zrelega moža. Marsikdo, ki ga ne pozna, ne bo verjel, da so se pred kratkim razpravljali, če ne bi kazalo njega postaviti za lovškega in poljskega čuvaja, ker so bili predlagatelji mneneja, da bi mogel samo Pepč opravljati takšen posel, z uspehom, seveda.

Vaščani prav dobro vedo, zakaj je prišlo s tem v zvezi, saj na dan njegovo ime. Do neke mere je to znano tudi nam, saj se pri Trpinu zelo

radi oglasimo, ker je neke vrste govoreča števerjanska zgodovina. Pepč je bil namreč pod staro Avstrijo dolga leta občinski stražnik. Takrat je bila števerjanska občina precej večja od današnje; vključevala je tudi Cerovo. Nekoliko zaradi večje avtonomije, nekoliko zaradi drugačnega sistema, toda takratna občinska uprava, ki jo je vodil liberalni župan Jožef Klanjšček, je imela boljše zaoblazeno občinsko blaginjo, kot pa je danes. Na priliko nam povemo, da so imeli v občinski hiši, ki jo je zgradila takratna občinska uprava, poleg uradov tudi hiralnico in zapor. Hiralnico je občina sa-

ima most čez Grojnice. Tam okoli leta 1906 ga je voda porabila in potreba je narekovala, da ga hitro popravijo, saj je bila cesta tudi takrat važna zveza med Brdi in Gorico. Trpin je spravljal v kup nekaj takšnih fantov, ki so v nedeljo bili preveč »korajnosni« in so morali predsednik nekaj dni za rešetkami. Odpeljal jih je v Grojnice, kjer je sam zidal, ostali pa so mu podajali material. Tudi občinske ceste so popravljali na takšen način... v veliko zadovoljstvo občinskih mož.

Lahko si predstavljamo, kako radi so imeli ti možje svojega Pepča, saj jih je marsikaj rešil finančnih skrbi. Trpin se z veseljem spominja tistih dni, in pripominja, da so »klerikalci«, ki so se pozneje polastili občinske uprave, zaprli vse tiste, kar so jim »liberalci« pripravili. Od takrat dalje je imela občina vedno finančne skrbi, pa tudi danes si njeni voditelji belijo glavo, kako bi se jih znebili.

Pepč Trpinov iz Števerjanca

Razstava risb nižje srednje in strokovne šole v Gorici

Kot že par let zapovrstjo, tako tudi letos nam naši najmlajši dijaki nižjih srednjih šol, predstavljajo svoje risarske izdelke. Ne moremo pričakovati od njih tehnike zrele umetnosti, moramo se pa vsekar ustavit pri tistih delih, predosem prostih risbah, v katerih se nam zdi, da se z jasnejšo in urejenejšo postavo barv in črt močnejše javlja otrokova potreba po izrazu lastnega sveta. Pri nekaterih opazimo že skrajno napačnost pri oblikovanju raznih predmetov, najpogostejši pa oblikovna polna toplina, ker prav v njej vidimo rešitvenost otrokovega doživljanja.

Razstava obsega kakih 400 del, predvsem akvarelov, ki so razdeljena po šolah v dve glavni skupini: šolske risbe, ki nam prikazujejo tehnike geometrijske risbe, iz katerih moramo spoznati otrokovo marljivost in točnost pri delu, ter proste risbe, ki nam, kot smo že rekli, pričajo o otroških zanimanjih. Nagrada komisija je podelila štiri nagrade, po dve za vsako šolo. Na nižji srednji šoli je za šolske risbe prejel nagrado Ed. Bratuž, za proste pa Peter Komac; na strokovni šoli za šolske Nada Škorjanc in za proste Sabina Mozetič. Omenimo naj predvsem dela Petra Komaca in sicer »Grad, heno podjetje«, »Stare hiše«, ter »Kompozicijo z zemljem«, ki so najbolj vzbudila naše zanimanje in kažejo na precejšnjo dozorlost predstav in veliko sposobnost za opazovanje in pomenotavljanje. Enako so nam zanimali akvareli Edite Bratuže in temed teh najbolj »Smučanje na vodi«, bolj romantično razpoložen je »Zaton« in »Lunin svit« Sabine Mozetič, dočim je najbčljše »Mesto v noči«, ki je morda edino pripomoglo, da so bila njena dela nagrajena. Najbolji izmed razstavljenecv Strokovne šole se nam zdi tčje je vse njegovo delo Zezlin V., ki kaže precejšnjo gotovost v tehniki, kakor tudi v izbiranju motivov in nam obeta še gotovo razvoj. Omenimo naj še izredno razgibanost bojnih prizorov Viljama Prinčiča, ter popolnoma še v otroški svet postavljeno »Pokrajino z jezerm« Rudija Groletolet »Dela na polju« Nevenke Eric. Omenimo naj tudi kompozicije z narodnimi orna-

menti nižje srednje šole ter proste kompozicije, izmed katerih nam je dekorativno najbolj ugajala »Kompozicija« Borisa Baše.

Razstava je kar skrbno pripravljena in pusti obiskovalcu ugoden vtis, za kar gre zahvala predvsem vsem trem profesorjem risanja g. Renčeviću, gđ. Frankovi in g. Bolčini, ki so skoz vse leto dijakke vestno spremljali in jim skrbno stali ob strani.

Pri udarcu z ročico si je presekala jezik
Ob 16.30 je 25-letni Gianni Grupi iz Ulice Favetti 25, ki je zaposlen v »Sergio-bar« na Korzu, pripravil kavo za nekoga klienta. Pritisnil je na ročico, ki uravnava na stroju pritisk za kuhanje ekspresne kave. Ker je bil prenglo spustil, je svignila navzgor in ga udarila pod brado. Udarec je bil zelo močan, da mu je prejel poskodoval jezik, ki ga je imel ravno med zobmi. Z rešilnim avtomobilom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so mu na rano jeziku morali zašiti. Ozdravel bo predvidoma v osmih dneh.

Vpisovanje na Goriškem za izlet Primorskega dnevnika

Nepreklicno do konca tega tedna se vpisujemo za izlet, ki ga naš list organizira 14. in 15. avgusta k Plitvičkim jezerom. Prijave sprejema za sovedenjsko občino Mirko Kuzmina, za ostale kraje pa naj si ljudje sami izberejo poverjenika, ki

bo prinesel potrebne podatke z denarjem v naše uredništvo ali v upravo. Podrobnejše podatke o izletu smo že objavili v našem listu.

Udoben avtobus bo odpeljal izpred Bratuževe kavarne v zgodnjih jutranjih urah.

Priprave za organizacijo partizanskega tabora na Lokvah

Napovedujejo bogat program - Snidenje bivših borcev in aktivistov

Ze dalj časa so v teku priprave za organizacijo velikega partizanskega tabora, ki bo v soboto 2. in v nedeljo 3. julija na Lokvah. Tedaj se bodo v tem kraju zbrali bivši borci in aktivisti ter številno prebivalstvo iz najrazličnejših krajev Primorske. Po svoji obsebnosti in množičnosti kot to ena izmed največjih političnih manifestacij na Primorskem. Za to priliko bodo pripravili brošuro, v kateri bodo prikazali pomen, dejavnost IX. korpusa ter osvobodilno gibanje na Primorskem. 2. julija bo Zveza borcev pripravila na Lokvah velik taborni oženj, Goriško gledališče bo uprizorilo partizansko dramo »Pod ognjem zaledenela«, Slovensko gledališče iz Trsta pa bo v Novi Gorici prikazalo

na prostem Goldonijeve »Primorske zdrahe«.

Najpomembnejši del manifestacije bo v nedeljo, 3. julija. Jutraj bodo vojaki Jugoslovanske ljudske armade skupno z rezervnimi oficirji in pripadniki predvojaške vojske uprizorili partizanske vzpade na Lokve. Sledil bo bogat kulturni program, svojevrstno doživetje pa bo partizanski miting, na katerem bo v celoti sodelovala kulturna skupina IX. korpusa. Ob tej priliki bo imel slavnostni govor sekretar okrajnega odbora Zveze komunistov Tine Remškar.

TEMPERATURA VERAJA
Najvišja temperatura 29 stopinj ob 14. uri, najnižja 16 stopinj ob eni ponedel. Vlage 58 odstotkov.

Most v Grojni so med drugo vojno porušili. Poprej je bil iz kamena; sezidali so ga Števerjanci, ki jih je zaradi razgrajanja pripril Pepč Trpinov

Zelo dobro uspela otroška prireditvev PD »Ivan Cankar«

Prosvetno društvo »Ivan Cankar« je pripravilo letos že drugo otroško prireditev, ki je zelo dobro uspela in za katero so prireditelji vredni vse pohvale in hvalečnosti, zlasti ker se društvo zaveda velikega pomena, ki ga ima mladi naraščaj za naš narodni obstoj sploh. Koliko zmorejo najmlajši »cankarjanci« ob poštovanem trudu starejših, smo videli že lani in tudi letošnja prireditve v dvorani stadiona »Prvi maj« je bila za vse občinstvo pravi užitek.

Na sporedu je bila najprej zborna recitacija »Pozdrav«, nčkar sta lepo recitirala Prešernovo »Od železne ceste« Danica Colja in Samo Sancin. V prvem delu programa so nastopili najmlajši s prizorčki in režiji Lelije Sancinove, ki so se na odru kretali nepriljeno in brez sleherne treme ter se jim je poznalo, da

so že nastopili lani. Seveda se je treba za ta uspeh najmlajših v veliki meri zahvaliti poštovanosti in potrpežljivosti režiserke Sancinove. Pri tem je treba upoštevati, da sta nastopila celo dva otroka iz otroškega vrta. Program in pozivil harmonikar Boris Mikulus z Asenikovičmi polkami.

Prizorčki so se nanašali na šolo in vas in so bili naslednji: Stritar: »V šoli«, Levstik: »Mačka, miš in miška«, R. Rehar: »Jurij in sinčica«, »Medvedov ples«, »Marjetica«, »Iskalka«, Kette: »Deček in cvet«, Zupančič: »Pripovedka o nosku«, I. Gruden: »Res je res« in »Pravijo«, Čika Jova Zmaj: »Alojz Gradnik«, »Na potoku« in »Je že velika«, S. Maršak: »P. Colja: »Mucin dcm«. V prizorčkih so poleg omenjenih treh otrok nastopili Mara Rogelja, Igor San-

Skupina baletne šole prosvetnega društva »Ivan Cankar« ki jo vodi Adrijan Viles

cin, Breda Pahor, Marija Pegar, Nadja Raztresen, Sonja Cebulec, Ljubo Jančar, Slavica Obad, Jasna Rumber, Lidija Pipan, Tanja Raztresen, Silva Pernarčič, Tatjana Šiško, Nadja Novak in Nada Franko.

Drugi del sporeda je vseboval produkcijo društvene baletne šole pod vodstvom Adrijana Vilese in glasbene točke, ki jih je spremljal na

klavirju dr. Gojmir Demšar. Poleg številnih otrok, ki so jih videli v prizorčkih so nastopili še Mojca Okorn, Milica Čeh Maja Demšar, Neva Fiderle, Helena Trampuš, Janko Ban, Anica Mikulus in Adrijan Race. Na sporedu so bili: Balet - Vaje - I. letnik in Vaje II. letnik, Schumann: »Sanje« (balet), Stančić: »Tarantella«, A. Karaš: »Tretji meč« (balet), Mihelčič: »Gravitski ples«, Beethoven: »Muzet«, Avenik: »Dalmatinski narodne«, Drago: »Legendi Vallacca«, Saint Sean: »Lil bod«, Haydn: »Pesem«, Li Giacomo: »Tarantella«.

Otroci so pokazali v baletu zelo lep napredek, za kar gre sereada velika zasluga in pohvala Adrijanu Vilesu. Le škoda, da so nastopili le trije fantki. Dobro so se odrezali tudi violinišči iz Kjudrove šole in duet, ki je zapel »Dalmatinski narodne«. Le škoda, da ni nastopil tudi letos petiški zbor najmlajših. K pestrni sporedu je dodala še eno čelo Majda Batič, ki je oblikovno zaplesala Weberjevo »Povabilo na ples«.

Predsednik društva V. Obad se je na koncu zahvalil vsem nastopajočim otrokom, Sanci, novi, Vilesu in dr. Demšarju, katerim so poklonili tudi petiški zbor najmlajših. Na koncu je družbo tudi pogostilo nastopajočih.

Iz koprškega okroja

Revija najboljših amaterskih igralskih skupin Slovenije

Načrti za novo veliko kemično tovarno pri Kopru

V nedeljo zvečer se je začela v Kopru revija najboljših amaterskih igralskih skupin Slovenije. Dramska skupina iz Zagorja je uprizorila Cankarjevo »Pohujšanje« v dolini Sentflorjanski. Prireditve bodo trajale do 3. junija, nastopilo pa bo 10 skupin, med njimi kot gost dramska šola SG iz Trsta. Razen v Kopru bodo prireditve tudi v sindikalnem domu v Izoli. Pokrovitelj revije je predsednik koprške občine Miran Bertok. Na otvoritveni slovesnosti je poudaril zadovoljstvo obalnega prebivalstva, da lahko v svoji sredi pozdravi amaterje dramske umetnosti.

Koprski novinarji so na rednem občnem zboru sprejeli več sklepov za nadaljnje delo. Predvsem je treba naglasiti, da se bodo tesneje povezali z republikani in zveznim odborom glede gradiva za strokovno usposabljanje članstva. Letos bodo posvetili še večjo pozornost razširitvi dopisniške mreže. V ta namen so že organizirali kratek tečaj za dopisnike - amaterje, ki se ga je udeležila predvsem mladina srednjih šol. Na občnem zboru so tudi sklenili organizirati pogostejše tiskovne konference s predstavniki političnega in družbenega življenja.

V Kopru so razdelili nagrado ob zaključku radijskega tekmovanja pionirskih odredov koprškega in goriskega okroja ter pionirskih krožkov manjšinskih šol. Pionirji so tekmovali v najrazličnejših dejavnostih - od ljudske tehnike do literature. Najlepše uspehe so dosegli pionirski odredi iz Kopra, Izole, Pirana, Dekanov, Lokev, Hruševja, Nove Gorice, Prestranka, Dornberka, Božičev, Divače, Komna in italijanskega krožka »Antonio Gramsci« iz Pirana.

V koprskem okroju bodo v kratkem ustanovili železniško transportno podjetje. Sedež bo v Divači ali v Postojni. Pristojni organi bodo namreč določili lokacijo glede na ugodnejše pogoje funkcionalnosti novega podjetja.

V Kopru so se zbrali pristojni organi in razpravljali o ustanovitvi velike kemične industrije. Po načrtih podjetja IPIA bodo v prihodnjih letih zgradili v Kopru tovarno, v kateri bodo izdelovali umetne smole in razna umetna vlakna. Pristojni organi so se zedinili glede lokacije nove tovarne. Zgradili jo bodo ob reki Rižani pod Serminom.

Kino v Gorici

CORSO. 15.00: »Veliki kapetan«, R. Stock, E. O'Brien, cinemascope v barvah.

VERDI. 15.30: »Nas agent na Avania«, A. Guinness, G. Ivens, M. O'Hara, v barvah.

VITTORIA. 15.30: »Naglo potapljanje«, M. Stewans, J. Malone.

CENTRALE. 15.00: »Meja v plamenih«, K. Larsen, T. Elg, v barvah.

MODERNO. 15.00: »Frankensteinova maska«.

Nesreča pri zabavi

V civilno bolnišnico so z rešilnim avtom Zelenega križa prepeljali ob 8.30 13-letno Aljo Giomoichelli s Travnika št. 8. Dekle je v »Ginnastich« vrtila gramofonske plošče, ko se je po nesreči dotaknila električne žice gramofona, ki ji je opekel štiri prste leve roke. V bolnišnici so ji zdravniki nudili prvo pomoč in jo poslali domov. Ozdravela bo v atirih dneh.

VCERAJ V SENATU

Poročilo o zakonu za tržaške senatorje

Senator Schiavone je predložil senatu poročilo o ustanovem zakonskem osnutku o dodelitvi treh senatorjev za tržaško področje. Senat je odobril zakonski načrt 16. decembra lani, toda po spremembah, ki jih je vnesla v besedilo poslanika zbornica februarja letos, se je osnutek vrnil v senat.

Vnesene spremembe se tičejo samo naslova zakona, ker je prvotno besedilo govorilo samo o tržaškem področju in ni še posebej imenovalo

Sporočilo izvršnega odbora trg. zbornice

Odstranjene so zadnje zapreke za industrijsko prosto cono

Razpravljali so tudi o kritičnem položaju in nujnosti modernizacije ladjedelniške industrije

Irvinovi odbor tržaške trgovske zbornice je na sinočnji seji z zadovoljstvom sprejel na znanje sporočilo, da je ministrstvo za finance pojasnilo nekatera vprašanja zvezana z ustanovitvijo industrijske proste cone v Zavljah. Na osnovi tega pojasnila bo mogoče priti v praksi izvajati odgovarjajoči dekret vladnega generalnega komisariata in bo možno pričeti z gradnjo pomembnih predvidenih industrijskih objektov, saj je znano, da je že sedaj skoraj ves za industrijsko pristanišče predvideni prostor zaseden. Predstavniki ministrstva za finance so omenjeno pojasnilo izrekli med delom komisije trgovske zbornice, ki je skupno z uradniki ministrstva obravnavala vsa z industrijsko prosto cono zvezana vprašanja.

S tem je narejen novi pomembni korak za okrepitev tržaškega gospodarstva, čepnega seveda še niso rešena. Vprašanja in kaže, da bo med njimi najbolj pereče vprašanje prostora, kar vlada za industrijsko prosto cono veliko zanimanje.

Takoj zatem pa je izvršni odbor na osnovi poročila sindikalista Novellija razpravljala o krizi ladjedelniške industrije in navedel vrsto podatkov o težavnem položaju v ladjedelniški zaposlenih delavcev. Razpravljali so o nekaterih konkretnih ukrepih, ki jih ti morali uvesti in zlasti o strukturi ladjedelniške industrije, saj je znano, da bi morali zlasti ladjedelnice IRI temeljito modernizirati.

SIRI STRA (VENEZIA)

Stroji in razne potrebščine za tovarne obutve

Razstavljalji bomo naše proizvode na

BEOGRAJSKEM VELESEJMU

od 1. do 10. junija t. l.

KOMPLETNE NAPRAVE ZA IZTISKANJE PLASTIČNIH SNOVI

AMUT

MILANO
Via Londonio, 25
Telef. 33.90.66 - 34.46.15

Še o strahotah potresa v Čilu

Še včeraj nov potresni sunek srednje jakosti z epicentrom na področju Concepciona

Kakih pet sto tisoč ljudi stopa v dolgih vrstah v notranjosti Japonske in beži pred morjem, ki je z ogromnimi valovi preplavilo obalo, razbilo ladje in čolne, razrušilo hiše, da so morali ljudje zapuščati vasi in mesta in si s culami v roki rešiti življenje. Za marsikoga pa so nenavadni valovi, ki so bili visoki tudi po deset metrov in še več, pomenili smrt. In vse to zaradi potresa, ki je nastal na tisoče kilometrov daleč v Južni Ameriki ob obali Čila.

Južnoameriška država Čile dobro pozna potrese, saj jih je v svoji zgodovini doživela že kakih sto šestdeset. Najhujši potres do sedaj je doživel leta 1939, ko je bilo ubitih 30 tisoč oseb. Toda tudi ta potres se ne more primerjati s silovitostjo sedanjih potresnih sunkov, ki so začeli pred enim tednom na področju kakih 175 tisoč kvadratnih kilometrov.

Ti sunki so povzročili bruhanje »zaspalci« omenjenkov in Andih in vzhodni morje do tolikšne mere, da so cela mesta in vasi na obali opustili. Medtem ko število smrtnih žrtev nenehno naraste, računajo, da je ostalo brez strehe nad glavo dva milijona prebivalcev Čila, kar je skoraj tretjina vsega prebivalstva v državi. Toda tragedija se nadaljuje. Ko revalne skupine stikajo ob ruševinah Ancuda, Concepciona, Talcahuana, Maulina, Puerto Monte, Castra, Cornele, Achaia in drugih krajev, se obliče pokrajine na področju kakih 80 tisoč kvadratnih kilometrov v srednjem Čilu dobesedno spreminja, kakor da je nastopila polnoka katastrofa, kakršne poznamo samo v dolgi zgodovini preobrazbe Zemlje.

Središče potresnih sunkov je se zmerom v bližini mesta Santiaga. Povsod je videti velike požare, ki jih ne more pogasiti nič gosti dež. Na osemdeset tisoč prebivalcev Concepciona je zapustilo mesto, čeprav se je na tisoče hiš zrušilo, preden so se prebivalci lahko umaknili. Mesto je popolnoma odrezano od sveta: telefonske in telegrafne linije, tirnice, vse to so uničili potresi.

Prav tako je odrezan od sveta otok Chiloe, Valdivia, mesto, ki ga imenujejo »čilski Benetke«, je preplavilo bližnje jezero, ki so ga vznešili potresi. Vseh šestdeset tisoč prebivalcev je moralo bežati. V pripravljenosti je bilo glavno mesto Santiaga na severu, ki šteje dva milijona prebivalcev. Reševalne skupine, ki jih sestavljajo vojski in civilisti, se skušajo rešiti do območij vasi in mest, ki jih je najprej prizadel potres, nato pa še ogromni valovi. Njihovo nadziranje opravja reke, ki so narasle zaradi hudega dežja in zaradi nenavdne plime in oseke na morju.

V okolici Concepciona in drugod so postavili poljske bolnišnice, kjer kirurgi izvajajo transfuzijo krvi in operirajo najhujše ranjene. Ruševine hiš strahujejo vojski, ki imajo ukaz streljati na vsaogar, ki bi ga presenetili pri kraji. V nekaterih krajih je že prišlo do spopadov med vojskarskimi silami in »šakali«, ljudmi, ki bi radi izkoristili nacionalno tragedijo in stikajo za dragocenostmi med porušeni hišami. Zaporniki iz bolnišnice v Concepcionu so najprej skušali zbežati, ko se je poslopje jetnišnice podrla, kaj pa pomagajo reševalcem pri odpravljanju ruševin, da bi našli še kakega preživelega prebivalca.

Čilska vlada je uvedla značilni most s severa, da bi tako preplavljala najhujše poškodovana in zdravila v najbolj porušena področja. Toda tudi letala se s težavo prebijajo skozi gost dim in prah, ki bruhajo iz ognjenikov. Vse tega so vremenske razmere izredno neugodne, saj ni nalašč dežuje in so oblaki zelo nizki.

Poročevalci s prizadetih področij poročajo o obupnem položaju, v katerem se je znašlo na sto tisoče ljudi. Tudi tisti, ki jim hiše še stojijo, ne upajo prenočiti v njih, ker se bojijo novih potresnih sunkov. Toda celo tisti, ki spijo pod šotori in pod milim nebom, se ne čutijo popolnoma varne, kakaj na stotine ljudi je izginilo v razpokah, ki so se nenadoma pojavile v zemlji zaradi potresnih sunkov. Najbolj je čutili porušitve hrane, elektrike in vode. Gmota škoda je velika. Čenijo jo na več

V Wiesbadnu v Zahodni Nemčiji so se v nedeljo sestali predstavniki neonacističnega gibanja. Zgoraj sta Nemca Nacrat in Zitzmann, spodaj pa Sved Per Engdahl ter Nemec Peck. Bodoči Hitlerji, Goeringi, Himmlerji, Eichmanni?

Zaključeno zaslišanje obtožencev na razpravi o nesreči v Barletti

Eden od obtožencev govori o denarju ki ga je od Turije prejel ing. Cafagna

Tudi zdravnik, ki je bil vodja občinskega zdravstvenega urada, je v neprijetnem položaju

TRANI, 1. — Na procesu zaradi nesreče v Barletti, pri kateri je izgubilo življenje 58 oseb, so danes nehali zasliševati obtožence. Najprej je bil zaslišan nek Landucci, ki je bil nekak povezovalnik Turja, gradbenega gospodarja, ter šefa tehničnega urada v Barletti, ing. Cafagna. Povedal je, da je Tur nekdo po njem poslal v kuverti ing. Cafagna 10.000. lir, drugi pa je Tur kar tako izročil Cafagni 20 tisoč lir.

Sež zdravstvenega urada dr. Carelli je zatrjeval, da nikoli ni podpisal dokumenta o uporabi stavbe za bivanje, če ni minilo od graditve šest mesecev. Toda v zadregu je prišel, ko je neki odvetnik predložil seznam, iz katerega izhaja, da je se po nesreči v

Vest lista «Frankfurter Allgemeine»

Z vatikanskim potnim listom Eichmann prišel v Argentino?

Prispel je 1. 1950 z imenom Richard Clement

FRANKFURT, 1. — List «Frankfurter Allgemeine» objavlja v svoji jutrišnji številki vest svoja potnišnika iz Buenos Aires, da je Eichmann, bivši nacistični voditelj, prišel v Argentino leta 1950 z vatikanskim potnim listom. Tu je živel, dokler ga ni ujela izraelska tajna policija.

V Argentini, kamor je njegova družina prispela sredi leta 1952, je Eichmann delal v neki tovarni, potem pa je bil trgovski potnik. V hiši, ki jo je sam zgradil, je z družino živel v nekem predmestju prestolnice. Ko se 11. maja ni vrnil z dela, ga je žena najprej iskala po bolnišnicah in na policiji, pozneje pa so listi prinesli vest, da je bil aretiran po Izraelcih. Dokler je bil v Argentini, se je imenoval Richard Clement.

V bolnišnici soproga Eisenhowerja

WASHINGTON, 1. — Soproga predsednika Eisenhowerja, ki bo novembra meseca imela 64 let, se od včeraj nahaja v bolnišnici zaradi astmatskega bronhitisa. Zdravniki pa pravijo, da je stanje Eisenhowerjeve soproge zelo zadovoljivo.

B. Bardot je kupila še eno hišo

PARIZ, 1. — Brigitte Bardot je kupila novo hišo na deželi, kjer bo Jacques Charrier prebil dobo okrevanja, potem ko bo prišel s klinike, kjer se nahaja zaradi živčne izčrpanosti. Posel je bil sklenjen v manj kot 24 urah. V nedeljo popoldne si je igrala šla ogledat vilo, ki stoji v Montfort l'Amaury, 42 km od prestolnice, v ponedeljek dopoldne pa je že podpisala kupno pogodbo. Vilo z dokaj velikim vrtom je zelo preprosta, predvsem pa je dokaj na samem. Nekatere kmečke družine v bližini pa niso takega značaja, da bi laško Brigitte Bardot in njena moža motile s svojo indiscretostjo.

Borba znanstvenikov proti nevarni «žej za alkoholom»

(Nadaljevanje s 3. strani)

iskovanja so pokazala, da različno reagiranje istega človeka na pijačo je odvisno od časa in okoliščin.

Vzemimo primer v torek: človek, ki je izpil tri konjake precej pozno zvečer, ko je kemijski proces izmenjave snovi v organizmu bil nizek in je zaradi tega alkohol dolgo ostal v organizmu. Dva dni kasneje je bil človek fizično in psihično aktiven, pil je zgodaj popoldne, ko je prevarjanje snovi v organizmu bilo hitro in je bil tudi alkohol hitro predelan.

Na neki ameriški univerzi so naredili poskus na prostovoljcih. Polnih 48 ur zaporedoma so prostovoljcem dajali vsako uro po eno čašo alkoholne pijače razen ponoči, ko so jih dvakrat zbujali in jim dali trojno porcijo. Istočasno so merili koncentracijo alkohola v krvi in slini. Stopnja metabolizma je bila pri vseh prostovoljcih zelo silna; najslabša med 9. in 10. uro zjutraj, nato je postopno rasla in dosegla višek okrog 7. in 8. uro zvečer, nakar je do jutra spet padla. Na podlagi tega je mogoče zaključiti, da se mora oprezen človek zvečer omejiti pri pitju.

Pravila ni...

Ko je govora o pijači, ni mogoče postavljati pravil. Organizem nekaterih ljudi lahko zelo hitro predela alkohol, organizmi drugih ljudi pa zelo počasi. Ljudje, ki redno uživajo alkoholne pijače dokazujejo večjo odpornost od »začetnikov« ali priložnostnih pijancev. Dr. Richter je izjavil za časa poskusa v katerem so prostovoljci izpili po pol steklenice whiskeyja vsaki dve uri 30 ur zaporedoma. Pri prvem poskusu so bili prostovoljci popolnoma pijani, ko je količina alkohola v krvi dosegla 800 miligramov v vsaki 100 kub. cm krvi. Tretjič so bili odpravljeni v posteljo ko je povprečna količina alkohola znašala 220 miligramov. Ker so normalno spali so se zbudili razmeroma trezni, količina alkohola v krvi pa je znašala 160 miligramov v 100 kub. cm. Z drugimi besedami: čeprav so bili trezni, je količina alkohola bila dvakrat večja od one, ki jih je zrušila pri prvem poskusu.

Ta poskus in tudi mnogi drugi kažejo, da kronični alkoholiki zelo težko spozna, kdaj je postal brez kroničnosti. Dejansko ne vzdrži brez alkohola in ker ne občuti kakih drastičnih posledic se mu zdi, da lahko pije še več.

Ceprav so poskusi osvetlili nekatere probleme alkoholizma je še najbolj zanesljivo sredstvo proti kroničnemu alkoholizmu popolna abstinenca. Sredstva kot antabus in druga izvajajo odpor proti alkoholu in tako pomagajo trtvam v velikem številu primerov, da se odrečejo zlu kateremu so podvrženi. Cilj sedanjih faz raziskovanj je nedvomno v iskanju učinkovitega zdravila, ki bo že v sami klici uničil »žej« za alkoholom. In znanstveniki so glede tega optimisti.

Zagonetna krvava dejanja

Atentati s političnim ozadjem ali navaden kriminal?

PARIZ, 1. — O treh krvavih dejanjih si pariška policija ni na jasnem o njih moč izreči mnenja, če gre za politične atentate ali ne.

V ponedeljek zvečer je nekakega kavararja v njegovem lokalnem ubil neki njegov vernoranski klient. To se je zgodilo z bliskovito naglico v rizično mnogih ljudi. Atentator je sprožil pet streljav iz pištole ter nato naglo zbežal. Čeprav je bil med zaslišanji tudi neki policaj, je atentatorju le uspelo pobegniti in zbrisati sled za seboj.

V torek ob štirih sta na neki avtobusni postaji dva človeka sprožila 11 revolverjskih streljav proti nekemu policaju v civilni obleki. Policaj je bil trikrat zadet in se bori s smrtjo. Atentatorji, ki ju je videl samo neka žena, sta izginila.

Včeraj ob 9. uri pa je neki mož, katerega je nekdo drug čakal v bližini industrijskega Gastona Delesalla, ko se je pravkar usedel za volan svojega avtomobila. Delesalle je bil imel mnogo poslovnih zvez z Alžirijo.

Oče sedmih otrok umoril ravnatelja tovarne

FOGGIA, 1. — Davi je bil v svojem uradu umorjen ravnatelj papirnice iz Foggie dr. Guido Tatafiore. Morilec, neki 36-letni delavec, je bil aretiran.

Davi je delavec Ciccotti izpolnil obrazec za razgovor z ravnateljem, ker je ravno imel prost dan. Ko je prišel v urad ravnatelja, ga je po nekaj besedah napadel ter ga večkrat zadel. Tatafiore je klical na pomoč ter skušal braniti se. Ko so pritekle druge osebe, se je Ciccotti še znašal nad svojo žrtvijo. Potem pa je ostal miren v sobi, ne da bi spregovoril besedo in ne da bi skušal bežati. Karabinerji, ki so v tovarni z 2500 uslužbenci stalno v službi, so ga takoj aretirali. Tatafiore je umrl nekaj minut potem, ko so ga pripeljali v bolnišnico.

Pri zaslišanju morilec ni hotel povedati ničesar razen tega, da je davi pri nekem starinarju kupil nož ter da je zločin napravil v prepričanju, da ga je ravnatelj vzel na piko. Ciccotti je bil kot delavec druge kategorije v papirnici od l. 1941. Stanuje v neki ljudski hiši, je poročen in ima sedem otrok.

To jim mora biti žal...

NEAPELJ, 1. — Preteklo noč so tatovi prišli v hišo nekega vinskega trgovca v Casalnuovu ter ukradli za 6 milijonov lir bankovcev in zakladnih bonov. Pri tem pa so bili toliko raztreseni ali razburjeni, da niso opazili skrinjice, v kateri je bilo raznih vrednostnih papirjev za več kot 12 milijonov ter še kuverta, v kateri je bilo nad 2 milijona lir.

Čudna nesreča vozača kamiona

BERGAMO, 1. — Neki šofer kamiona je postal žrtev zelo nenavadne nesreče. Peljal je kamion z nekega dvorišča, kjer je pravkar raztovaril pesek. Ni pa opazil, da se kason še ni dovolj znižal in pri izhodu z dvorišča je zadel v preklado vrat, ki so jo prav danes mislili podreti. Preklada je padla na kabino pri kamionu ter šoferja do smrti poškodovala.

Bombe v Arnu

AREZZO, 1. — Dva dvajset bomb za možnarja, nekaj ročnih in drugih bomb so našli med kopanjem v strugi Arna na nekem mestu, ki ni daleč od osnovne šole. Poskrbeli so, da so izvedeni razstrelili municijo, ki je verjetno pripadala kakemu angleškemu skladišču municije med zadnjo vojno.

Počastitev pisatelja Luigi Bartolinija

RIM, 1. — Pisatelj Luigi Bartolini je bil imenovan za člana Akademije sv. Luka. Lions Club iz Macerate pa mu je podelil zlato kolajno za njegovo umetnost in kulturne zasluge. Bartolini, rojen 1892, se je uveljavil kot pisatelj, delal pa je tudi kot slikar. Od leta 1924 do sedaj je napisal nad 50 knjig, med katerimi je tudi knjiga »Tatovi koles«, po kateri je De Sica napravil znani film.

V Bologni kongres zgodovine bolničarstva

BOLOGNA, 1. — Od 6. do 12. junija bo v Bologni prvi evropski kongres zgodovine bolničarstva. Seje pa ne bodo samo v Bologni, temveč tudi v Reggio Emilii, Parmi, Ferrari, Piacenzi, Ravenni in Modena na koncu pa se bo v San Marino. Na kongresu bo nad 180 poročil znanstvenikov iz vseh držav Evrope.

Na lovu za dragulji Sofije Loren

LONDON, 1. — Iskanje tatov draguljev Sofije Loren je osredotočeno na področje Brightona, angleškega Chicaga Policija preiskuje klube, kavarne in nočne lokale, la bi našla nekega človeka, katerega oznake je prešla od Scotland Yarda.

Kolikor je mogoče izvedeti, gre za nekega Londončana, ki ima stanovanje v tamkajšnjem kopališčnem kraju, ki je eno izmed središč angleškega nepoštenega življenja. Oseba, za katero gre in katere ime ni bilo objavljeno, je bila baje večkrat zapletena v velike tatvine draguljev, toda policiji nikoli ni uspelo dobiti zadostnih dokazov za njeno obdolžitve.

Preiskave pa se nadaljujejo tudi na področju Elstreeja, kjer je prišlo do tatvine. Včeraj zvečer so s popolnim dovoljenjem MGM nekateri agentje preiskali gledališče filmskega mesta v Elstreeju, kjer nastopa Sofija Loren z Vittorioem De Sico pri snemanju filma »Milijonarka«. Superintendant Shepard ter nadzornik McCloud sta se nekoliko ustavila ter gledala snemanje, kjer je Sofija Loren pravkar recitala in deklamirala: »Denar je moč, Denar je varnost. Denar je svoboda«. Po tej sceni se je Sofija Loren pred igralci, igralkami in tehniki javno zahvalila Shepardu. »Hvaležna sem vam za vse, kar delate zame. Sedaj nisem več preveč zmedena. Delam vse mogoče, da pozabim tatvino in se pradam svojemu delu«.

Zatem je Sofija Loren neko agencijo pooblastila, da ji poišče novo stanovanje. Med tem časom pa so postavili dva alžajska psa na stražo v »Norwegian Bard«: enega zunaj in enega znotraj vile.

Posledica nepredvidne vožnje: avtobus in kamion z zelenjavo sta se zalezla. Dve smrtni žrtvi, škoda na vozilih in na tleh pridelki, namenjeni na trg. Prizorišče nesreče rimska Via Appia

Na sprejemu ob dnevu republike se predsednik Gronchi pozdravlja z namestnikom ruskega ministrskega predsednika Kosiogin, v sredi pa je sovjetski veleposlanik Kozirev

ITALIJANSKA BIENALA ORODNIH STROJEV

7-16. OKTOBRA 1960

INFORMACIJE: UCIMU - MILAN, UL Palestro 22, tel. 700.167, 700.353

